

Ekumeniska Följeslagarprogrammet i Palestina och Israel

Nyhetsbrev nr 7 september 2009

Vid en vägspärr på Västbanken

Från början var det svårt att förstå vilken katastrof det till slut skulle bli, även om man hade försökt förbereda sig. Vädret var ovanligt svalt och skönt så tidigt på morgonen, och på vägen dit såg vi solen sakta klättra upp över bergen till öster i Jordandalen. Text och bild: Jonas Ström

Det var inte så många som kom i början, mindre spridda grupper med mest äldre kvinnor och barn. Alla var uppklädda, de små flickorna i flätor och fina blusar, kvinnorna i färgglada sjalar och broderade klänningar. Männerna hade nystrukna skjortor och putsade skor och luktade parfym. Alla såg förvåntansfulla ut, de flesta log och skojade. Sen blev det varmare och fler och fler människor kom. Sakta blev det värre och värre.

Tredje fredagen i Ramadan och en kvarts miljon muslimer skall till al-Aqsa moskén uppe på Haram as-Sharif i Jerusalem, den tredje heligaste platsen för muslimer. De flesta är israeliska palestinier utspridda i Israel eller kommer från Jerusalem, men ett betydande antal kommer också från Västbanken. Staten Israel tillåter tillfälligt gamla och barn att resa in till sin huvudstad utan tillstånd på fredagarna under Ramadan. Vanligtvis är det väldigt svårt, oftast omöjligt, för palestinier på Västbanken att komma in i Jerusalem. Så förutom det högtidliga det innebär att be i al-Aqsa moskén en fredag under Ramadan, erbjuder den tillfälliga tillståndsamnestin också palestinerna en otroligt sällsynt möjlighet att få se sin huvudstad, och samtidigt träffa vänner och familj.

Jag står vid Qalandiya checkpoint, den stora vägspärr norr om Jerusalem som tar emot alla palestinier som reser in från norra Västbanken. Syftet är att vi skall observera, närvara, dokumentera och fotografera. Men, visar det sig, för mig blir det också en lektion i mänsklig förnedring, att bevittna hur högtidsklädda palestinier behandlas, varav de flesta är äldre kvinnor och barn.

Många kom redan klockan fyra på morgonen, för att vara säkra på att komma igenom även om spärrarna öppnar först klockan sex. Men snart trängs tusentals utanför de stora betongmurarna. Det strömmar hela tiden till mer folk, men insläppet ökar inte. Det är svettigt, smutsigt och folk klumpas ihop tätt, tätt. Snart är det stekhett i solgasset, och under fastemånaden kan man inte svalka sig med vatten. Och stegvis blir de förvåntansfulla blickarna utmattade, sen frustrerade och till slut panikslagna. Smink smetas ut i de svetttdrypande ansiktena, sjalar rycks av i den nu gungande folkmassan och klänningar rivs sönder mot taggtråden. Sen börjar folk svimma. De riktigt gamla, de svaga och de rörelsehindrade faller först. En kvinna i 80-årsåldern med käpp och vattning blick som kläms mot betongblocket, stänger ögonen

och faller ner på marken framför mig. Gråtande och panikslagna småbarn rycks upp ur det kokheta folkhavet av volontärer från Röda halvmånen, ståendes på små öar av betong ute i massorna.

Efter tio slutar jag räkna hur många som kollapsat framför mig, jag har svårt att koncentrera mig i det skrikande, gråtande, kokande infernot. Soldaterna skriker i megafoner till de utmattade kvinnorna som lyckas klämma sig fram, skriker åt dem att skynda sig. Familjer splittras, män letar desperat efter sina barn och fruar, gamla efter sina barn och barnbarn. Jag vet inte hur många barn jag ser gråta, men det skrämmer mig senare att jag slutade bry mig. Klockan tolv stängs plötsligt insläppet. Tusentals står fortfarande utanför, men det hjälper inte. Det är bara att återvända hem igen, för många efter flera timmars förnedrande väntan i solen.

De som utmattade återvänder hem, besvikna och uppklädda, lämnar bakom sig en krigsskådeplats. Förlorade skor, trasiga sjalar, borttappade handväskor ligger utspridda på marken. Ett tiotal ambulanser står fortfarande redo att rycka in, med blåljuset på. I mitt huvud snurrar bara ett enda ord: varför?

Paul och Nader på kontoret i Jerusalem

Nya medarbetare på EAPPI:s kontor i Jerusalem

Den lokala koordinationen i Jerusalem välkomnar två nya medarbetare: Paul R, kommunikationsansvarig och Nader M, påverkansansvarig. Paul är brittisk-australisk och har själv varit följeslagare i Yanoun. Paul tycker att det bästa med att jobba för EAPPI är att det låter honom se både det bästa och det sämsta i människans natur, och ger honom möjligheten att göra något åt det sämsta.

Nader är palestiniere men har vuxit upp i USA och har tidigare bland annat jobbat med Environmental Education Center i Betlehem. Naders tips till er som ännu inte rest i Israel och Palestina är

att ni absolut inte får missa Yanoun; byn som en gång evakuerats på grund av bosättarvåld och där ingen skulle bo om det inte vore för den internationella närvaron i form av följeslagarna. "På så sätt är vi annorlunda. Vi finns där hela året, inte bara när något akut inträffat."

Shana Tova! Eid Mubarak!

Några dagar i efterskott vill vi som arbetar med Följeslagarprogrammet passa på att hälsa särskilt till er som har firat det judiska nyåret, Rosh Hasana, och Eid el-Fitr, avslutningen på Ramadan. Shana Tova och Eid Mubarak!

Palestinabloggen – ny hemsida

Två före detta följeslagare, Göran Burén och Johannes Noord, har startat en hemsida vid namn palestinabloggen.se. Palestinabloggen är ett oberoende forum för information om Israel- och Palestinakonflikten och innehåller såväl svenska som internationella nyheter med relation till ämnet.

www.palestinabloggen.se

Morden i Betlehem – nu på svenska

Den första av tre deckare i Palestinamiljö av brittiske journalisten Matt Rees

finns nu på svenska – Morden i Betlehem. Boken handlar om Omar Yussef, historielärare i en UNRWA-skola i flyktlinglängret Dehaisa, Betlehem. Yussef filosoferar mycket över livet och situationen i Palestina och hamnar i alla möjliga och omöjliga situationer. En feel-good bok för den som längtar till Palestina! Även del två, The Saladin Murders, och tre, The Samaritan's Secret, kan varmt rekommenderas och finns att köpa på engelska.

Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel

Sveriges Kristna Råd
172 99 Sundbyberg
Tel 08-453 68 00
Fax 08-453 68 29

seappi@skr.org
www.skr.org/foljeslagare

Följeslagarprogrammet

Genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel kommer människor från olika delar av världen som ekumeniska följeslagare för att stödja de som arbetar för en rättvis fred. Syftet med närvaron är att dämpa våld, att främja respekten för folkrätten samt att genom praktisk solidaritet stödja utsatta grupper – såväl palestinier som israeler.

Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI) är ett internationellt projekt som drivs av Kyrkornas Världsråd. Initiativet till programmet kom ursprungligen som en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem om en internationell närvaro i området.

Sveriges Kristna Råd är huvudman för SEAPPI och följande organisationer står bakom programmet i Sverige: Svenska kyrkan, Svenska Baptistsamfundet, Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd, Diakonia, KFUK-KFUM, Individuell Människohjälp, Kristna Fredsrörelsen, Svenska Missionskyrkan, Sabeel Sverige, Broderskapsrörelsen, Studieförbundet Bilda och Justitia et Pax.